8.11.2023

Amanda Mäkelä

E-kirje; PNR-sopimukset EU:n ja Islannin, Norjan sekä Sveitsin välillä

Sopimusneuvotteluiden aloittaminen

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Taustaa

- **PNR-tiedoilla eli matkustajarekisteritiedoilla** tarkoitetaan matkustajien ilmoittamia henkilötietoja, joita lentoyhtiöt keräävät ja säilyttävät (**nimi, yhteystiedot, matkustuspäivät, matkareitit, matkatavarat**)
- EU-jäsenvaltiot käsittelevät PNR-tietoja nk. PNR-direktiivin mukaisesti
- **Kolmansien maiden kanssa tehtävä EU:n ja kolmannen maan välillä oikeudellisesti sitova sopimus, jolla varmistetaan EU:n perusoikeuskirjan ja unionin tietosuojasääntelyn edellyttämällä tavalla mm. riittävä tietosuojan taso**
- PNR-sopimuksia tällä hetkellä USA, Australia ja UK kanssa
- Neuvotteluja käydään Kanadan, Japanin ja Meksikon kanssa

PNR-sopimusneuvotteluiden aloittaminen Islannin, Norjan ja Sveitsin kanssa

- **Komissio julkaisi syyskuussa 2023 suosituksensa neuvoston päätöksiksi PNR-sopimusneuvotteluiden aloittamisesta**
- Neuvoston päätöksissä **annettaisiin komissiolle mandaatti neuvotella sopimukset päätösten liitteenä olevien neuvotteluohjeiden mukaisesti**

- PNR-sopimusten tarkoituksena on varmistaa EU:n ja kolmansien maiden välillä PNR-tietojen lainmukainen siirtäminen ja käsittely
  - PNR-tietoja käsittelevät lainvalvontaviranomaiset terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ehkäisyä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyvää syytteeseenpanoa varten
  - PNR-tiedot ovat tärkeä työkalu terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa

- PNR-sopimusten sisältö hyväksytetään erikseen (U-kirjevalmistelu)

Valtioneuvoston kannat

- **Kannatetaan komission suosituksia valtuuttaa komissio neuvottelemaan EU:n puolesta.** PNR-tiedot ovat tärkeä työkalu terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa ja EU alueen sisäisen turvallisuuden takaamisessa.
- Pidetään tärkeänä, että suunnitellut sopimukset mahdollistavat PNR-tietojen siirron EU:n ja Islannin, Norjan ja Sveitsin toimivaltaisten viranomaisten välillä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, kunnioittaen perusoikeuksia ja erityisesti oikeutta henkilötietojen suojaan sekä antavat lentoyhtiöille niiden toiminnassaan tarvitseman oikeusvarmuuden.
- **Komission ehdottamia neuvotteluohjeita pidetään hyvänä pohjana sopimusneuvotteluille ja voidaan hyväksyä ne**. On tärkeää, että neuvotteluohjeissa on huomioitu myös niitä henkilötietojen suojan varmistamista koskevia seikkoja, joihin unionin tuomioistuin erityisesti kiinnitti huomiota EU:n ja Kanadan välisestä PNR-sopimuksesta antamassaan lausunnossa 1/15.
- **Päätöksiin olisi hyvä lisätä** ehdotetun menettelyllisen oikeusperustan lisäksi myös **sopimuksen aineellinen oikeusperusta**.
- Lisäksi pidetään hyvänä, että neuvotteluissa huomioidaan myös Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n hyväksymät standardit.

Käsittelyn aikataulu

- EU:n neuvosto
  - IXIM-työryhmän kokous 5.10.
  - OSA-neuvosten kokous 25.10.
  - PJ pyrkii viemään kiireellä Coreperiin neuvoston päätökset
    - Neuvoston päätösluonnoksia täydennettäisiin aineellisen oikeusperustan osalta Coreperissa pe 17.11.2023
    - Neuvoston päätösluonnosten vieminen hyväksyttäväksi Coreperiin ja neuvostoon marras-joulukuu 2023
- Komissio
  - Mikäli neuvoston päätökset hyväksytään, komissio neuvottelisi PNR-sopimukset neuvoston päätöksessä annetun neuvottelumandaatin mukaisesti
  - PNR-sopimusneuvotteluiden etenemisestä erillinen U-kirjelmävalmistelu

Yhteydenotot, lisätiedot:

Amanda Mäkelä, erityisasiantuntija

amanda.makela@gov.fi

puh. 029 5150 047

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET